ORSA KOMMUN

PLANERINGSSTRATEGI

Orsa kommun 2024

KS 2023/74

Organisation

Arbetsgrupp

Andrea Andersson, planarkitekt och sammankallande

Daniel Falk, planchef

David Egholt, planarkitekt

Lena-Stina Björklund, samhällsplanerare Samhällsbyggnadskontoret (tidigare verksamhetsområde samhälle)

Styrgrupp

Utskottet för strategi

Antagen av: Kommunfullmäktige

Datum: 2024 05 27 § 53

För revidering ansvarar: Planenheten, Miljö- och byggnadsförvaltningen Mora Orsa

Revideringsdatum: -

Diarienummer: KS 2023/74

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 4

2 Inledning 5

2.1 Vad är en planeringsstrategi? 5

2.2 Krav på planeringsstrategin 5

2.3 Konsekvenser om kommunen inte antar en planeringsstrategi i tid 5

2.4 Gällande översiktsplaner i Orsa kommun 6

2.5 Metod och läsanvisning 6

3 Förändrade planeringsförutsättningar 7

3.1 Statliga intressen 7

3.2 Övriga allmänna intressen 9

3.3 Nationella och regionala mål, planer och program 11

3.4 Slutsatser 12

4 Uppföljning 13

4.1 Orsa kommuns *Vision 2050* 13

4.2 Översiktsplanedokumentens vision och mål 13

4.3 Inriktning och tillämpning 19

4.4 Omvärldsanalys 21

4.5 Översiktsplanedokumentens användarvänlighet 22

4.6 Slutsatser 23

5 Kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering 24

5.1 Modell för uppföljning av översiktsplaneringen 24

5.2 Utbyggnadsplan 24

5.3 Fördjupad översiktsplan för Orsasjön 26

5.4 Kulturmiljöunderlag 27

5.5 Slutsatser 28

6 Översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i PBL 29

Bilaga 1 – Vision 2050

1 SAMMANFATTNING

Planeringsstrategi är ett verktyg för kontinuerlig översiktsplanering och ett krav i plan- och bygglagen sedan 2020. Planeringsstrategin kommer framöver ha en tydlig och strategisk roll i den kontinuerliga översiktsplaneringen. Den pekar ut prioriterade behov av fortsatt översiktsplanering under mandatperioden och ligger till grund för beslut i kommunstyrelsen om uppdrag om fortsatt översiktsplanering.

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi under den här tiden anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

Inför kommunernas arbete med planeringsstrategi ska länsstyrelsen lämna ett underlag med statliga och mellankommunala intressen av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Många av frågorna som finns i länsstyrelsens underlag behöver hanteras i ett eventuellt kommande översiktsplanearbete.

Kommunens *Vision 2050* och översiktsplanens vision har bedömts stämma bra överens, vilket är en viktig grund att kunna fortsätta stå på. På det stora hela upplevs kommunen arbeta mot att uppfylla översiktsplanens vision och strategier, exempelvis genom att bostäder planeras sjönära och med utsikt. I vissa frågor finns mer arbete att göra, exempelvis vad gäller bättre nyttjande av Inlandsbanan, öppnande av bana mellan Orsa och Bollnäs och cykelförbindelse mellan Mora och Orsa.

Det verkar dock som att det finns en begränsad kännedom om översiktsplanen och alla använder den inte. Detta kan vara en fråga att arbeta vidare med, då översiktsplanen är ett grundläggande styrdokument i den fysiska planeringen och ska redovisa hur kommen avser utveckla mark- och vattenanvändningen. Ett ganska enkelt sätt att sprida kännedom om översiktsplanen hade varit att föra in relevanta aspekter i kartbutiken (kommunens kartvisningstjänst).

Viktiga översiktsplanefrågor att arbeta med framöver bedöms vara att arbeta mer genomförandeinriktat med planeringen, ta fram en kartläggning av jordbruksmark och framförallt att göra en fördjupad översiktsplan för områdena runt Orsasjön.

Sammantaget bedöms översiktsplanen vara aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen 3 kap 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

2 INLEDNING

2.1 Vad är en planeringsstrategi?

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändningen samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenten utöver strategisk plan. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisker det finns och hur detta ska beaktas. Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga, till exempel vindbruk.

Plan- och bygglagen innehåller från år 2020 nya krav om aktuell översiktsplanering i Sveriges kommuner. Kommunfullmäktige ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell.

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av översiktsplanen. Den ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i fortsatt översiktsplanering och om det finns delar av planen som behöver ändras. I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på de strategiska frågor som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön. Genom att jobba kontinuerligt med strategin kan kommunen fånga de ändrade planeringsförutsättningar som sker och beskriva prioriteringar och satsningar i kommunens fortsatta översiktsplanering. Planeringsstrategin kan därför ändras från det att den antagits och fram till nästa ordinarie val.

2.2 Krav på planeringsstrategin

I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Till sin hjälp har kommunen bland annat länsstyrelsens underlag till planeringsstrategin. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige enligt plan- och bygglagen:

1. ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet

2. ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen

3. bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen 3 kap 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

2.3 Konsekvenser om kommunen inte antar en planeringsstrategi i tid

Kommunen är skyldig att ha en aktuell översiktsplan. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom angivet tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell, det gäller även fördjupningar av och tillägg till översiktsplanen. Detta gäller första gången efter 11 september 2024. Om kommunen varken antagit en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan, som har fått laga kraft, inom två år efter ett ordinarie val kräver lagen att kommunen måste påbörja arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Om översiktsplanen anses vara inaktuell kan inte standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande tillämpas vid framtagandet av detaljplaner.

En översiktsplan eller relevanta delar av den måste även vara aktuell för att användas vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom utpekat LIS-område.

2.4 Gällande översiktsplaner i Orsa kommun

Den kommunövergripande översiktsplanen antogs 2019. Översiktsplanen fungerar som ett underlag för kommunens planering och i de områden där det inte finns gällande detaljplaner gäller översiktsplanens rekommendationer.

Vindbruksplanen antogs som ett tillägg till översiktsplanen år 2011. Syftet med planen var bland annat att undersöka vilka områden som är lämpliga för utbyggnad av vindkraft och ta fram riktlinjer för hur etableringar ska utformas med hänsyn till natur-, kultur- och turismvärden. Den gäller jämsides översiktsplanen.

2.5 Metod och läsanvisning

Våren 2022 fick planenheten i uppdrag att ta fram en planeringsstrategi. Planeringsstrategin har tagits fram en av arbetsgrupp från planenheten och Samhällsbyggnadskontoret (tidigare verksamhetsområde Samhälle) och har stämts av med olika kompetenser inom kommunen, såsom bygglovsenheten, kommunekolog, trafikingenjör och Nodava.

Strategiutskottet har varit styrgrupp för arbetet.

Länsstyrelsen ska lämna underlag inför kommunernas arbete med planeringsstrategi och de aspekter som har uppfattats som mest relevanta för kommunen har fångats upp i avsnitt 3.

I avsnitt 4 görs en uppföljning av översiktsplanen. För att ta reda på hur översiktsplanen används och för att fånga upp aktuella frågor skickades en enkät ut till kommunens olika verksamheter.

Översiktsplaneringen har även följts upp genom att undersöka om de beslut som tas i kommunens rörande planbesked och detaljplaner stämmer med översiktsplanens vision och strategier.

I avsnitt 5 görs en genomgång av den översiktliga planering som kommunen ser framför sig de kommande åren och i avsnitt 6 finns en redogörelse för översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i plan- och bygglagen.

3 FÖRÄNDRADE PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Länsstyrelsen ska i underlaget till kommunen redovisa statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska anges hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttranden i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen bedömer att ställningstaganden i tidigare granskningsyttranden är aktuella.

Länsstyrelsens underlag sammanfattas, kompletteras och kommentera nedan, för hela underlaget se bilaga 2.

3.1 Statliga intressen

3.1.1 Riksintressen

Regeringen gav i januari 2020 Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket i uppdrag att tillsammans med Boverket som samordnande myndighet göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintresse. I Orsa kommun har uppdraget inte än så länge lett till några förändringar.

Riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen menar att det är angeläget att kommunen juridiskt säkerställer befintliga riksintresseområden för kulturmiljövård som pekats ut på bebyggelsemässiga grunder genom att upprätta detaljplaner eller områdesbestämmelser för de områden där sådana saknas.

Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken

Trafikverkets senaste uppdatering av riksintresseanspråk för kommunikation gjordes i maj 2018. Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagens anläggningar. Utpekandet utgår från Trafikverkets nya kriterier för riksintresseutpekanden från 2020. Vägkorridoren för den planerade ombyggnationen av E45 Vattnäs-Trunna har tillkommit och en får anta att det kommer att behöva revideras när vägplanen är laga-kraftvunnen till att avse den sträcka som kommer byggas.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken

Försvarsmaktens senast fattade beslut om gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 9 § MB togs den 3 januari 2020.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar.

Efter att översiktsplanen var utsänd för samråd tillkom ett lågflygningsområde i de västra delarna av kommunen och området med hindersfrihet kring väderradarn i Leksand har utökats och berör de södra delarna av Orsa kommun. Försvarsmaktens intressen sammanfaller med några av de områden som är utpekade som riksintressen för vindbruk och områden som kommunen pekar ut i vindbruksplanen.

3.1.2 Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen påpekar att även om gällande översiktsplan inte bedöms äventyra att MKN för vatten uppnås eller att statusen försämras så bör en beskrivning finnas med.

3.1.3 Hälsa och säkerhet

Det tillkommer kontinuerligt nya vägledningar och underlagsmaterial vad avser hälsa- och säkerhetsfrågor, såsom översvämning på MSB:s webbplats, ras, skred och erosion på Statens geotekniska instituts webbplats och Sveriges geologiska undersökningars webbplats. Det har länge funnits en vägledning för planering intill transportled för farligt gods på länsstyrelsens webbplats. Länsstyrelsen har även tagit fram kommunspecifika rapporter vad avser framtidsklimat.

Länsstyrelsen påpekar att kommunerna bör skaffa sig en bättre förståelse för riskerna utifrån skyfall och kommunen gör under våren 2024 en skyfallskartering, med ekonomiskt stöd från länsstyrelsen.

Länsstyrelsen påpekar att kommunen bör ta fram riktlinjer och strategier för dagvattenhanteringen och kommunen har tagit fram en policy i för dagvattenhantering och även riktlinjer för dagvattenhantering, under 2020, vilket är viktiga underlag i planeringen.

Det har kommit nya allmänna råd för industri- och annat verksamhetsbuller (Boverket, 2020) och även en ny vägledning om buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar (Naturvårdsverket, 2023).

Länsstyrelsen har år 2020 tagit fram en vägledning för VA i fysisk planering där man betonar vikten av att översiktsplanen hanterar hur utvecklingsområden kan försörjas med VA och att VA-planen även följer upp detta. Länsstyrelsen påpekar även vikten av att kommunerna arbetar med underlag till nya vattenskyddsområden. Länsstyrelsen påpekar även att det är viktigt att översiktsplanen förhåller sig till den regionala vattenförsörjningsplanen.

3.1.4 Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen menar att kommunen framförallt behöver förhålla sig till transporter vad gäller mellankommunala frågor. Vidare är vattenförsörjningsintresset enligt regional vattenförsörjningsplan, vattenskyddsområden, dricksvattensförekomst och grundvattenförekomster kommunövergripande. Samverkan inom bostadsförsörjning och arbetsmarknad samt handelns utveckling är av mellankommunal karaktär. Påverkan på landskapet samtidigt som behovet av vindkraft finns är en översiktlig fråga som berör mellankommunalt.

Kommunen ser behov av samordning framförallt med Mora kommun, vad gäller transporter (exempelvis möjlighet till cykling mellan tätorterna), bostadsutveckling och VA-försörjning. Samordning behövs framförallt i områdena runt Orsasjön.

3.2 Övriga allmänna intressen

3.2.1 Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen meddelar att det kommit en ny lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar och att det kommit en ny handbok om bostadsförsörjningsplanering. Man påpekar att kommunerna ska kunna erbjuda tillfällig bostad för de som utsatts för våld i nära relation. Kommunen har en ny bostadsförsörjningsplan för åren 2023-2030.

3.2.2 Energi och klimat

Länsstyrelsen påpekar att kommunerna behöver delta i planering för elbehov. Kommunerna har även krav på sig om att ha en aktuell plan för kommunens energiförsörjning och det kommer en ny vägledning till sommaren 2024 om energiplanering och länsstyrelsen startar upp ett arbete för att stötta kommunerna.

Det finns numer en checklista för begränsad klimatpåverkan som stöd inom översikts- och detaljplanering.

3.2.3 Vindkraft

I januari 2021 presenterade Naturvårdsverket och Energimyndigheten en gemensam nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad. Nu driver länsstyrelsen ett arbete med en regional analys. Länsstyrelsens planeringsunderlag utvisar områden som bedöms ha förutsättningar för utbyggnad av vindkraft utifrån statliga och regionala intressen. Arbetet drivs i nära samverkan med Försvarsmakten. Dessa områden, tillsammans med eventuella andra områden som kommunen pekar ut, är därefter möjliga för kommunerna att pröva i en kommunal vindbruksplanering. Arbetet ska presenteras våren 2024.

3.2.4 Friluftsliv

Länsstyrelsen påpekar vikten av att planera för grönytor, vilket för tätortens del kan hanteras i det stadsbyggnadsprogram/projekt för tätortsutveckling som ska tas fram. Länsstyrelsen påpekar att det numer finns flera verktyg för grönplanering.

3.2.5 Infrastruktur

Länsstyrelsen påpekar vikten av att planera för att prioritera kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik. Kommunen strävar efter att planera så att det ska vara enkelt att gå och cykla eller ta bussen, exempelvis i det kommande exploateringsområdet Löva strand. Området ligger på cykelavstånd till både Mora och Orsa och det hade varit fördelaktigt om hållplats på Inlandsbanan hade kunnat ordnas. Detta är en fråga för mellankommunal samordning.

Länsstyrelsen framhåller att kommunen bör planera för laddinfrastruktur för elbilar och tankstationer för biodrivmedel och vätgas.

3.2.6 Jordbruksmark

Länsstyrelsen gör bedömningen att länets jordbruksmark till största delen är brukningsvärd. Om kommunen redovisar förändringar av markanvändningen så bör det framgå av översiktsplanen att kommunen utrett detta enligt de tre steg som anges i 3 kap. 4 § miljöbalken, nämligen:

1. Är jordbruksmarken brukningsvärd?

2. Är den aktuella förändrade markanvändningen ett väsentligt samhällsintresse?

3. Varför är förutsättningarna att ta annan mark i anspråk inte tillfredställande?

Andelen jordbruksmark som totalt exploaterats i Orsa enligt Jordbruksverkets rapporter ”Exploatering av jordbruksmark” åren 2011–2020 är 2,8 hektar.

3.2.7 Kulturmiljö

Länsstyrelsen menar att Orsa kommun snarast bör ta fram ett kulturmiljöprogram och att befintligt underlag är föråldrat och ofullständig. För att tillvarata kulturmiljövärden i samband med plan- och bygglovshantering bör kommunen öka sin sakkunskap inom området. Ett nytt kunskapsunderlag bör innefatta en arkeologisk inventering av fornlämningar där samiska lämningar ingår.

3.2.8 Naturmiljö

Alla länsstyrelser har ett regeringsuppdrag att ta fram och arbeta med en handlingsplan för grön infrastruktur. Dalarnas handlingsplan för grön infrastruktur antogs 2018. Framöver behöver kommuner titta över kommungränser för att hitta sammanhangen mellan värdetrakter och andra områden med höga naturvärden.

Vatten

År 2025 ska dammar för produktion av vattenkraftsel, som omfattas av bestämmelserna i 11 kap. 6 § miljöbalken, i prövningsgrupperna för Oreälven och Siljans biflöden lämna in begäran om omprövning av sina tillstånd till Mark- och miljödomstolen. Syftet är att de ska få moderna miljövillkor enligt 11 kap. 27 § miljöbalken. De nya miljövillkoren för vattenkraftsdammarna kan medföra att förhållandet mellan markområden och vattenområden förändras.

Länsstyrelsen påpekar att det är bra om kommunen redan tidigt i planeringsarbetet ser över om det finns det markavvattningsföretag som skulle behöva avvecklas.

3.2.9 Sociala aspekter

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Länsstyrelsen påpekar bland annat att i den översiktliga planeringen kan jämställdhet kopplas till exempelvis infrastruktur- och trygghetsfrågor i det offentliga rummet. Det är även viktigt att arbeta för en universell utformning, en utformning som fungerar för alla.

I och med globaliseringen och möjligheten till ökad rörlighet samt ett omvärldsläge med klimatförändringar och konflikter kan det antas att vi allt oftare kommer att påverkas genom ett ökat mottagande av flyktingar. Länsstyrelsen påpekar att enligt bosättningslagen (2016:38) är alla kommuner skyldiga att ta emot nyanlända för bosättning. Det är därför viktigt att översiktsplaneringen tar höjd för detta.

3.2.9 Totalförsvaret

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB har tagit fram en vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet. Identifiering av samhällsviktig verksamhet kan användas som underlag för arbete med säkerhetsfrågor avseende fysisk planering. MSB har under år 2021 tagit fram en vägledning för att beakta totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

3.3 Nationella och regionala mål, planer och program

3.3.1 Nationella mål, planer och program

Det finns många nationella mål att förhålla sig till i den översiktliga planeringen. Det finns exempelvis mål om energi och klimat, som att Sverige år 2045 ska ha nettonollutsläpp.

I maj 2018 beslutade riksdagen om nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken för hållbara gestaltade livsmiljöer. Det övergripande målet är att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Nationell plan för transportsystemet åren 2018–2029 omfattar järnvägar, sjöfart och det nationella vägnätet och revideras vart fjärde år. Den 7 juni 2022 fastställde regeringen den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033. Regional transportinfrastrukturplan för Dalarna åren 2018–2029 är föremål för revidering. Region Dalarna tar fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram. Orsa kommun önskar få in åtgärder på väg 296 mellan Orsa och Skattungbyn.

Det finns även nationella mål för folkhälsan. Hur den byggda miljön är utformad och strukturerad, människors tillgång till attraktiva gång- och cykelvägar eller till parker och grönområden påverkar möjligheten till vardagsmotion.

Länsstyrelsen påpekar att statistik från SCB visar att vistelse i skog och mark har ökat med mer än 30% sedan 2018 vilket gör det väldigt viktigt för kommunerna att möjliggöra ökad utevistelse och friluftsliv, exempelvis genom attraktiv tätortsnära natur.

Den regional utvecklingsstrategin beslutades 2021 och är en övergripande strategi för gemensamma regionala utvecklingsarbetet med mål och prioriteringar fram till år 2030.

Därtill har regional livsmedelsstrategi, regional energi- och klimatstrategi, regional plan för klimatanpassning och regional strategi för formellt skydd av skog i Dalarnas län tagits fram de senaste åren, vilket kan vara viktiga underlag för framtida översiktlig planering.

Åtgärdsprogrammet för Dalarnas miljömål gällde åren 2018–2022 och är inte längre aktuellt. Ett nytt åtgärdsprogram ska lanseras våren 2024.

3.4 Slutsatser

Många av frågorna ovan är av betydelse för en aktuell översiktlig planering och behöver hanteras i ett eventuellt kommande översiktsplanearbete. De viktigaste frågorna bedöms vara hur riksintressena för kulturmiljövård säkerställs, skyfallshantering, mellankommunala frågor, energiplanering och den rika förekomsten av markavvattningsföretag. Kommunen gör under våren 2024 en skyfallskartering, men övriga frågor kan behöva beaktas vidare.

4 UPPFÖLJNING

Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen; översiktsplanens mål och strategier behöver successivt stämmas av mot det som händer i kommunen.

Syftet med uppföljningen har varit att utvärdera om kommunens vision stämmer med mål för översiktsplaneringen och om kommunen arbetar utifrån de riktlinjer och rekommendationer som finns i översiktsplanen och vindbruksplanen, när detaljplaner tas fram och beslut om planbesked fattas. Det finns även reflektioner kring användbarhet.

4.1 Orsa kommuns *Vision 2050*

Efter att kommunen antog översiktsplanen arbetades en ny vision fram, *Vision 2050*, se bilaga 1. Förhållandet mellan dessa två visioner stämdes av med utskottet för strategi den 16 januari 2024, som även är styrgrupp för planeringsstrategin. Utskottets inställning är att de båda visionerna stämmer bra överens och översiktsplanen bedöms överlag spegla de aktuella politiska ställningstagandena.

4.2 Översiktsplanedokumentens vision och mål

4.2.1 Översiktsplanen 2019

I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på de strategiska frågor som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön. För att översiktsplanen ska fungera som inriktningsdokument och som stöd för detaljplanering och bygglov, måste den vara aktuell och spegla aktuella politiska ställningstaganden.

Orsa kommuns vision som hörde till den översiktsplan som antogs 2019, togs fram under arbetet med den kommunala utvecklingsplanen:

ORSA KOMMUNS VISION

Orsa är en naturnära plats där folk trivs och vill bo. Våra verksamheter håller hög kvalitet och det känns tryggt att använda sig av dem. Vårt rika och mångsidiga kulturarv har grundat vårt goda rykte som musikkommun.

Vi har en tydlig roll i arbetet med att utveckla regionen. Orsa har korta beslutsvägar och krånglar inte till saker. Det gör oss väl förberedda att möta samhällets förändringar utan att tappa hållbarhetstänkandet.

Vi har ett välmående näringsliv som är attraktivt för både tjänsteföretag och producerande företag. Vi är en av landets mest kända turistorter. Detta har blivit möjligt genom ett fantasirikt och nyfiket förhållningssätt, präglat av humor och en gnutta galenskap.

Strategierna

Översiktsplanens vision vidareutvecklades till fyra strategier som skulle vara vägledande för arbetet med riktlinjer och rekommendationer i översiktsplanen. Till de fyra delarna hör konkretiseringar i punktform och nedan redovisas hur dessa bedöms uppfyllas.

MED UTSIKTEN, VILDMARKEN OCH VATTNET

Orsa kommun ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer. Vare sig man vill bo centralt i Orsa, i någon av byarna eller i avskild vildmark så finns det goda möjligheter att bo med vacker utsikt eller nära vattnet, eller både och. Det gör Orsa till en populär boendekommun eftersom det ger lite extra vardagslyx. Med naturen runt knuten, härliga somrar med ljusa nätter och riktiga, vita vintrar är det lätt att njuta av fritiden. Genom närheten till Mora och dess utbud av arbetsplatser och service är Orsa den lilla kommunen med det stora utbudet.

Bymiljöerna med sin traditionella bebyggelsestruktur och sitt månghussystem är en del av Orsas identitet, liksom fäbodarna, finnbyarna och det öppna jordbrukslandskapet. Vi ska ta vara på vårt kulturarv samtidigt som vi möjliggör för utveckling.

Förtäta och omvandla Orsa centrum och öka kontakten med Orsasjön

Det finns påbörjade markanvisningar för bostäder på flera platser i centrala Orsa, ofta med vattenkontakt. Kommunen vill även utveckla hamnen. För att samla de olika projekten och hitta bra strukturer samt för att få ett större genomslag föreslås att ett projekt för tätortsutveckling/stadsbyggnadsprogram tas fram för att peka ut en långsiktig målsättning och viljeinriktning på övergripande nivå för utvecklingen av tätorten.

Orsa och de närliggande byarna växer söderut mot Mora.

Planering för bostäder i Löva strand och även norr om Digerbergets skola, har startat och det pågår även arbete för att få till byggnation på gällande detaljplaner söder om Orsa.

Nya bostadsområden placeras med utsikt och/eller strandnära läge.

Det pågår planering för bostäder i Löva strand, som ligger nära Orsasjön. Bostäder med utsikt planeras norr om Digerbergets skola och det pågår även arbete för att få till byggnation på gällande detaljplaner söder om Orsa, där det finns utsikt mot Orsasjön. Det har även givits förhandsbesked i Bäcka, som ligger nära Orsasjön.

Det finns därutöver flera LIS-områden. Att det är utpekat som LIS-område innebär att det finns ytterligare ett skäl för att ge dispens från strandskyddet eller upphäva strandskyddet i detaljplan men övriga aspekter enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska fortfarande beaktas såsom stads- och landskapsbild, kulturmiljövärden, naturvärden, möjligheten att lösa väg och VA m.m. Just stränder är ofta rika fornlämningsmiljöer, har höga naturvärden och är utsatta för risker såsom översvämning, ras och erosion och därför behöver planering och byggande i dessa miljöer ske med viss omsorg.

Byarna ska få utveckla sin särprägel och förtätning ska vara möjlig samtidigt som kulturmiljövärdena värnas.

Det är inte helt känt om strategin uppfylls då det idag saknas underlag om de olika byarnas, fäbodarnas och tätorternas kulturmiljövärden. Kommunen har medverkat i framtagandet av skriften *Bygga varsamt - Guide till Övre Dalarnas byggnadskultur*, som publicerades 2021, vilken riktar sig till den som söker kunskap och inspiration till hur en renovering, nybyggnad, tillbyggnad eller annan förändring kan genomföras i en by.

NÄRA OCH ENKELT

Att ha nära till något handlar inte bara om avstånd, utan det handlar också mycket om tid och tillgänglighet. Bor man i Orsa finns mycket inom räckhåll men möjligheterna att förflytta sig kan alltid bli bättre. Infrastrukturen är ett system där alla delar måste fungera tillsammans både för människor och gods. Det ska vara enkelt att röra sig framförallt inom kommunen och mellan Mora och Orsa men även vidare till Falun/Borlänge och Stockholm/ Mälardalen.

Internet är ett bra komplement till resor och pendling, och nödvändigt för företag som vill växa. Ett bra bredband ger bättre förutsättningar att både bo och verka i Orsa.

Ett sammanhängande och säkert gång- och cykelvägnät mellan centrum, de största bostadsområdena och övriga viktiga målpunkter – även utanför kommunens gränser.

Trafikverket har byggt ut gång- och cykelväg längs väg 1000 genom Hansjö, mellan Lillågatan/Parkgatan och Fryksåsvägen. I arbetet med den nya dragningen av E45 mellan Vattnäs och Trunna har det planerats bra gång- och cykelstråk mellan Kråkgårdarna och Orsa. Däremot säkerställs inte cykelförbindelse längs E45 vidare söderut mot Mora, och projektet uppfyller alltså inte översiktsplanens riktlinjer. I projektet hänvisas gång- och cykeltrafik till Lisselhedsvägen som går parallellt med E45. Lisselhedsvägen är enskild och där medges hög hastighet och vägen är smal. I vägplanen för Vattnäs-Trunna har alltså inte behovet av cykling mellan tätorterna Mora och Orsa fullt ut tillgodosetts.

Kommunen har de senaste åren rustat upp många gång- och cykelvägar och har nu tagit fram en plan för fortsatta åtgärder. Översiktsplanen pekar ut behov av en gång- och cykelväg från Höglunda, Grindalsväg, och söderut mot Digerbergets skola och det behovet kvarstår.

Det hade även varit fördelaktigt med gång- och cykelväg längs väg 1002, upp mot Grönklitt, för att även möjliggöra för rekreationscykling. Det har dessutom funnits tankar om gång- och cykelväg mellan Orsa tätort och Skattungbyn, vilket hade varit positivt.

Funktionell och behovsanpassad kollektivtrafik inom kommunen, mellan Mora och Orsa samt till Falun/Borlänge och Stockholm/ Mälardalen.

Idag används inte Inlandsbanan för kollektivtrafik i Orsa vilket är en prioriterad fråga för kommunen. För att möjliggöra bra kollektiva förbindelser mellan Löva strand och Orsa centrum men även från Löva strand till Mora lasarett, hade det varit positivt om hållplatser på Inlandsbanan hade kunnat ordnas vid Löva strand och Mora lasarett, som är en mycket stor arbetsplats. Detta hade antagligen ökat attraktiviteten hos de

planerade bostäderna i Löva strand. En utökad persontrafik på Inlandsbanan hade även kunnat vara positiv för turismutvecklingen i Orsa och Grönklitt.

Snabb och enkel pendling med bil inom kommunen samt mellan Orsa och Mora.
Ombyggnation av E45 mellan Vattnäs och Trunna kommer att medge högre hastighet på sträcken. Byggstart blir tidigast år 2026 och bygget planeras att pågå i två år.

I efterhand kan konstateras att det finns viss motsägelse mellan strategierna *snabb och enkel pendling med bil mellan Mora och Orsa* respektive D*e närliggande byarna växer söderut mot Mora*, då ombyggnationen av E45 för att öka kapaciteten har inneburit att det varit svårt att hitta ett sätt att ansluta trafiken från de planerade bostäderna i Löva strand. Kommunen behöver bli bättre på att se sambanden mellan infrastrukturplanering och bostadsutveckling och även bli bättre på att få igenom de kommunala behoven hos Trafikverket.

Idag är väg 1000, från gamla brandstationen till avfarten mot Fryksås ombyggd. Väg 1002, Fryksåsvägen, ska enligt Trafikverket kunna hantera den ökade belastning som Grönklitts utbyggnad innebär. Däremot kan det behöva utredas hur bilisterna ska ta sig mellan Fryksåsvägen och E45. Detta hanteras i planprogrammet för Grönklitt.

Alla hushåll och företag i kommunen ska ha tillgång till bredband, fiber eller mobilt.
Bredband är utbyggt till 98 % av alla som önskar tillgång till bredband.

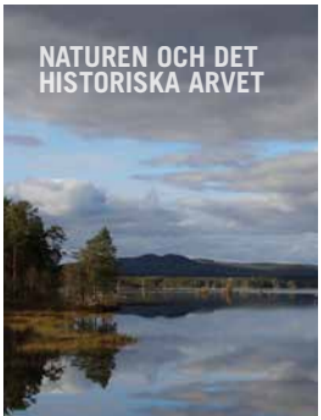
Planera för att mer gods ska kunna transporteras på järnväg i framtiden.
Utredning pågår för att öppna bana mellan Orsa mot Bollnäs, förbi Skattungbyn, Furudal, Edsbyn. Från Bollnäs finns förbindelse mot Söderhamn och hamnen där men även Kustbanan. I första hand utreds möjligheten till godstrafik men det vore fördelaktigt om det på sikt även vore möjligt med persontrafik, vilket skulle bidra till regionförstoring.

Det pågår utveckling av Born för att erbjuda mark för verksamheter.

PÅ GRÄNSEN MELLAN VILDMARK OCH KULTURBYGD

Orsa kommun är en del av det karaktäristiska området kring Siljansringen. Kulturmiljön och landskapsbilden ger en historisk dimension med attraktiva miljöer för boende, besöksnäring och friluftsliv. Norr om Orsa sträcker den milsvida Orsa Finnmark ut sig med djupa älvdalar och dramatiska berg som bidrar till vildmarkskänslan i de norra delarna av kommunen. Tack vare stora höjdskillnader har vi här en femte årstid – vårvintern.

Naturen ger möjlighet till aktiviteter som jakt, fiske, vandring, skidåkning och skoterturer och besöksnäringens anspråk på naturen ökar. Naturen är också en förutsättning för delar av näringslivet som areella näringar och energiproduktion. De areella näringarna, och då framförallt skogsbruket, har varit viktiga historiskt och är fortfarande viktiga idag.

Utveckla och koppla ihop tätortsnära naturområden.

Den gröna länk som utpekas mellan Orsa Kaffestuga och Lindänget är numera anordnad. Det har länge pågått ett arbete för att bilda kommunalt naturreservat för Enåns dalgång, som är centralt belägen.

I detaljplanen för särskilt boende på Stormyren arbetades aktivt för att möjliggöra en dagvattenhantering som kan tillföra både estetiska och biologiska värden. Det hade varit positivt om ekosystemtjänster hade kunnat beaktas mer systematiskt i planläggningen. Det finns bra verktyg framtagna för detta.

Ta hand om de viktiga utblickarna längs vägar och från allmänna platser.

Parkeringsfickor anordnas inom ramen för vägplanen för E45 Vattnäs- Trunna i ett läge med vacker utsikt över Orsasjön, i Holen/Vångsgärde.

Lyft fram vildmarksområdena och skydda dem från storskalig exploatering.

Det är inte känt om det pågår något särskilt arbete för att lyfta fram vildmarksområden, såsom Koppången. Naturreservat är skyddade från storskalig exploatering såsom vindbruk inom sina gränser men de kan fortfarande bli påverkade av etableringar som är synliga på längre avstånd.

Sedan översiktsplanen antogs har naturreservat bildats för Lindänget, Rovenlamm och Fjället.

Skapa förutsättningar för den snabbt växande besöksnäringen som på olika sätt utgår från naturupplevelser i kommunen.

Kommunen planlägger i Grönklitt, både på lång sikt (planprogram) och på kort sikt (detaljplan för bostäder) då en utökning av VA-kapaciteten är på gång.

Ge de areella näringarna fortsatt möjlighet att utvecklas samtidigt som besöksnäring och energiproduktion också utvecklas

Vindbruksplanen bedöms till viss del vara inaktuell då den utgår från verk med en totalhöjd om 150 meter och idag vill exploatörerna bygga uppemot 300 meter. Viss jordbruksmark är planlagd för industri och bostäder sedan långt tillbaka och exploateras i viss utsträckning.

MUSIK- OCH TURISTKOMMUNEN

Orsayran, Orsa spelmän och Kalle Moraeus, det råder ingen tvekan om att mycket i Orsa kretsar kring musiken. Orsas varumärke som musikkommun och de evenemang som arrangeras spelar en viktig roll när Orsa profilerar sig bland Dalakommunerna. Orsa är en del i varumärket Dalarna, eftersom det varumärket förknippas mycket med Siljansbygden. Dalarnas varumärke är viktigt för både besöksnäringens fortsatta tillväxt och kommunens möjlighet att växa.

Förutom musik är Orsa också känt för Rovdjursparken, skidanläggningen i Grönklitt och campingen vid Orsasjön. Rovdjursparken, skidanläggningen och campingen fungerar som motor för besöksnäringen och ger mindre anläggningar och företag möjligheten att utvecklas. Besöksnäringens positiva utveckling innebär även utvecklingsmöjligheter för företag inom exempelvis gräv- och anläggningsarbete, byggbranschen och fordonsservice.

Orsas varumärke som musikkommun kan stärkas genom att låta offentlig utsmyckning och konst knyta an till musik.

I Orsa centrum har Walk of fame anordnats och staket som är uppfört mot järnvägen har tydlig lokal koppling med bland annat motiv med musikanknytning.

Utforma offentliga platser så att Orsas varumärken lyfts fram.

Signum för Orsa har på olika sätt lyfts fram i projekt de senaste åren, exempelvis finns på staketet mot järnvägen figurer med fioler och björnar och den ovan nämnda Walk of fame.

Utforma offentliga platser så att de kan användas av både väl etablerade och möjliga nya evenemang.

Vid ett arbete med ett projekt för tätortsutveckling/stadsbyggnadsprogram blir detta en viktig aspekt att beakta.

Styr nya etableringar av handel och restauranger till Orsa centrum där de är lätta att hitta, synliga för besökare och bidrar till större folkliv.

Lediga handelslokaler i centrum har i någon utsträckning omvandlats till kontor m.m. vilket skapar rörelse under vardagar. Centrum har börjat växa mot E45, exempelvis genom byggnationen av det särskilda boendet vid Blästgatan, på Stormyren. Här har även Sibylla valt att etablera sig.

Ge kommunens företag utrymme att växa, både företag inom besöksnäringen och andra branscher.

Näringslivskontoret arbetar aktivt med företagsetableringar. Arbete med ett planprogram för ett större område i Grönklitt pågår men även detaljplan för bostäder i Grönklitt. I översiktsplanen nämns ambitionen om en strategi för besöksnäringen, vilket har plockats upp genom att Näringslivsstrategin 2023–2026 har besöksnäringen som ett prioriterat utvecklingsområde.

4.2.2 Vindbruksplan

Vindbruksplanen antogs 2011 och är ett tillägg till översiktsplanen. Vindbruksplanen har generella riktlinjer och pekar ut ett antal områden såsom lämpliga för vindbruk. Utgångspunkten var emellertid verk med en höjd om 150 meter och det är idag aktuellt med verk som är betydligt högre, omkring 300 meter. Ett lågflygningsområde (riksintresse för totalförsvaret) i de västra delarna av kommunen har tillkommit och även ett område med hindersfrihet kring väderradarn i Leksand har utökats och berör de södra delarna av Orsa kommun. Försvarsmaktens intressen sammanfaller med några av de områden som är utpekade som riksintressen för vindbruk och områden som kommunen pekar ut i vindbruksplanen. Lågflygningsområdena kan skadas av uppförandet av höga objekt.

De vindkraftverk som är uppförda i kommunen, på Mässingsberget, ligger inom ett område som är utpekat för vindbruk i vindbruksplanen.

Det finns aktuella vindkraftsprojekt, Jordikamäck och Noppikoski, om vilka kommunen beslutat att genomföra en folkomröstning i juni 2024 och kommunen tänker sig följa omröstningens resultat. Då dessa verk planeras till en högre höjd än 150 meter stämmer de inte med vindbruksplanen.

Länsstyrelsen driver ett arbete med en regional analys för vindkraft som ska bli ett planeringsunderlag som ska visa på vilka områden som bedöms ha förutsättningar för utbyggnad av vindkraft utifrån statliga och regionala intressen. Arbetet drivs i nära samverkan med Försvarsmakten. Dessa områden är därefter möjliga för kommunerna att pröva i en kommunal vindbruksplanering.

Sammantaget bedöms de generella rekommendationerna i vindbruksplanen vara aktuella men att de utpekade områdena kanske är mindre aktuella. Möjligheten till vindbruk i kommunen kommer till stor del att avgöras av folkomröstningen den 9 juni 2024, vilket är efter det sammanträde då Kommunfullmäktige ska anta planeringsstrategin.

Folkomröstningen betraktad tillsammans med länsstyrelsens planeringsunderlag för vindbruk innebär att det är svårt för planeringsstrategin att ta ställning till vindbruksplanens aktualitet.

4.3 Inriktning och tillämpning

4.3.1 Översiktsplanedokumentens funktion som vägledning

Inför arbetet med planeringsstrategin skickades en enkät ut till olika verksamheter inom kommunen, bland annat för att ta reda på om verksamheterna anser sig arbeta utifrån de riktlinjer och rekommendationer som finns i översiktsplanedokumenten.

De flesta tycker att översiksplanen fungerar bra som styrdokument för sitt arbete. Några hade gärna sett att den varit mer koncis och att den borde uppdateras mer kontinuerligt. Den verkar dock ha begränsat genomslag som vägledning för övrig planering, såsom VA- planering.

Några av de som svarat på enkäten påpekar att det saknas en översikt över hur översiktsplanen förhåller sig till andra planer, såsom VA-plan, bostadsförsörjningsplan, vindbruksplan m.m. Några skulle även vilja att det arbetades

mer med de mellankommunala frågorna. Vindbruksplanen bedöms som inaktuell och en del dokument med beröring på översiktsplanering, såsom bostadsförsörjningsplanen, är reviderade sedan översiktsplanen antogs.

I länsstyrelsens granskningsyttrande över översiktsplanen år 2019 meddelade länsstyrelsen ett antal punkter där man inte kunde lämna planeringstrygghet:

- Det har tillkommit riksintressen från Försvarsmakten, ett lågflygningsområde i västra delen och området kring väderradarstationen i Leksand har utökats. Kommentarer infördes om detta i översiktsplanen men underlaget är inte helt inarbetat t.ex. i förhållande till vindbruk.

- Det saknas ställningstagande för miljökvalitetsnormer för vatten och beskrivning av vattenförekomster inom kommunen. Beskrivning av vattenförekomsterna lades inte in men det lades in kommentarer i dokumentet om detta och om miljökvalitetsnormerna.

- Det saknas beskrivning av vilka kriterier som använts för att ta fram fokusområden för LIS-planering och man hade även synpunkter på några av LIS-områdena; norr om Ore älv, Orsa camping, Bjus och Hornberga, Jäsen och Svarttjärn. Vissa av LIS-områdena har justerats med anledning av yttrandet och kommentarer lagts till, men statusen för dessa LIS-områden är något osäker.

- Ställningstagande om att ny bebyggelse i de flesta fall kan lokaliseras ovan 100-årsflöde men under högsta beräknade flöde. Kommentar infördes i ÖP:n om detta.

Översiktsplanen är därför inte helt uttömmande och den kan därför vara svår att använda som vägledning i de här frågorna.

4.3.2 Planbesked och antagna detaljplaner

En detaljplan har antagits i kommunen sedan översiktsplanen antogs år 2019, nämligen detaljplanen för vård- och omsorgsboende på Stormyren, Orsa Kyrkby 24:8 och 4:4, laga kraft den 1 juni 2022. Platsen där boendet byggs anges i översiktsplanen till naturmark och den avviker därmed från översiktsplanen.

Positivt planbesked gavs under år 2021 för bostäder sydväst om Grönklitt, Hansjö 168:1. Området är i översiktsplanen utmärkt som natur. Enligt översiktsplanen är området viktigt för rekreation och friluftsliv och planen säger att dessa värden bör visas hänsyn vid utveckling av området.

Under år 2022 gavs fler planbesked för bostäder i Grönklitt och även uppdrag om att ta fram ett planprogram. I det planförslag som finns framtaget sparas en del naturmark men det sker en större utveckling av bostäder på båda sidor om Råtjärnen, vilket översiktsplanen inte avsåg. Idag har rovdjursparken avvecklats och nu föreslås bostäder på platsen, vilket inte avsågs i översiktsplanen.

Ett planbesked för omkring 10 småhus gavs under år 2022 på Viborg 37:1 m.fl. vilket går i linje med översiktsplanens riktlinjer om att södra Orsa ska växa. Under

förutsättning att en utveckling av området tar hänsyn till den landskapsbild som finns i södra Orsa med den småbrutna karaktären och småskaliga bebyggelsen i sluttningen och de vida utsikterna över jordbrukslandskapet och Orsasjön, så stämmer planbesked bra med översiktsplanen.

Under 2023 meddelades negativt planbesked för bostäder söder om Fryksås, eftersom en exploatering i detta läge skulle kunna påverka fäbodmiljön negativt. Beslutet gick i enlighet med översiktsplanens riktlinjer om att bebyggelsen inte får växa utanför den markerade utbredningsgränsen som redovisas på översiktsplanens markanvändningskarta.

4.3.3 Kommunala styrdokument som tillkommit efter översiktsplanens antagande

Det har tagits fram ett antal kommunala policies, planer, strategier, riktlinjer och program sedan översiktsplanen antogs år 2019. Det som har bedömts ha störst bäring på fysisk planering nämns nedan:

- Efter att kommunen antog översiktsplanen arbetades en ny vision fram, *Vision 2050*, se bilaga 1. Förhållandet mellan dessa två visioner stämdes av med utskottet för strategi den 16 januari 2024, som även är styrgrupp för planeringsstrategin. Utskottets inställning är att de båda visionerna stämmer bra överens och översiktsplanen bedöms överlag spegla de aktuella politiska ställningstagandena.

- Vattentjänstplan kommer att ersätta den VA-plan som täcker perioden 2021–2025.

- Ett förslag till ny bostadsförsörjningsplan är framtaget och den planeras att antas i maj 2024.

- Kommunen har antagit ett näringslivsprogram och syftet är att tydliggöra Orsa kommuns prioriteringar 2023–2026 för att kommunen, tillsammans med andra, ska möjliggöra en näringslivsutveckling baserad på samarbete och dialog.

- Dagvattenpolicy antogs år 2020 men den kan komma att omarbetas inom ramen för vattentjänstplanen. Till policyn hör riktlinjer för dagvatten.

4.4 Omvärldsanalys

Inför kommunens arbete med en vision för 2050, tog Kairos Future ta fram en fördjupad studie av hur flera pågående samhällsförändringar kan komma att påverka framtidens arbetsmarknad i Orsa. Rapporten gav en bild av kommunens möjligheter och utmaningar vad gäller framtidens arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Orsa är en boendespecialiserad kommun, då man har en hög utpendling mot Mora, men har en låg koppling till någon större arbetsmarknadsregion. I Orsa finns en stark skogsnäring men även en hög andel anställda inom hotell- och restaurangbranschen och kulturella/personliga tjänster, samt ett växande antal sysselsatt inom en framträdande byggverksamhet. Orsa har ett framträdande drag av upplevelseskapare, som är en framtidsnäring med god sysselsättningstillväxt. Om Orsa kan utveckla

boendeattraktiviteten innebär det bättre möjligheter för arbetslivet och inte minst tillgång till kompetens framöver.

År 2019 såg man att det framöver skulle finnas behov av framförallt ingenjörer, restaurangpersonal, snickare och anläggare, chefer, butiks- och servicepersonal, lärare, undersköterskor, sjuksköterskor och socialsekreterare.

Rapporten visade att dessa kompetenser är mer plats-styrda än jobb-styrda i meningen att de tycker att plats styr vilket jobb man väljer snarare än vice versa. De flesta kompetenserna tycker det är extra viktigt med lugnt, rent och snyggt, barnvänligt (såsom nära till förskolan) och nära till naturen. Upplevelseskaparna har däremot större efterfrågan på kulturutbud och mötesplatser men kan lockas till en charmig mindre ort, där utrymmet för utveckling är stort.

Slutsatsen är bland annat att det finns tre spår på vägen till ett växande Orsa; att surfa vidare på framgångsvågen som drivs av sysselsättningsökning inom bygg och transport, bli ett mer attraktivt boendealternativ så att personer kan bo i Orsa och arbeta i Mora (eller på ännu längre distans) samt att växla upp upplevelsenäringen, där utbudet har framtiden för sig i form av natur, aktiviteter och friluftsliv.

4.5 Översiktsplanedokumentens användarvänlighet

Användningen av översiktsplanen har följts upp genom en enkät till kommunens olika verksamheter. Syftet med delar av enkäten har varit att få en uppfattning i vilken mån dokumentet används, vilken vägledning det ger samt om och hur vägledningen kan stärkas.

En del tycker att det är lätt att hitta det ämne man söker efter. Några tycker att den delvis är svår att använda, exemeplvis att kartorna är otydliga, att det är ett så omfattande material att det är svårt att få fram all relevant info. En del nämner att de gärna hade velat få in den i kartbutiken (kommunens egen kartvisningstjänst). Det kan undersökas om det är möjligt och lämpligt att vissa lager läggs in i kartbutiken. Om det görs en digital översiktsplan framöver så kommer det förhoppningsvis bli enklare att utläsa vad som gäller för en viss plats.

De flesta använder i huvudsak kapitlen om markanvändning och delområdesrekommendationer men många använder även de tematiska delarna. Få använder genomförandeavsnittet/handlingsplanen.

Planeringsunderlag som efterlyses är laddinfrastruktur, elinfrastruktur, lokalisering av solcellsparker och nya industriområden och gestaltning i bymiljö utanför detaljplaner. Flera efterfrågar kulturmiljöunderlag. Det efterfrågas även djupare material om grönstruktur och ekosystemtjänster.

Det sker en snabb och omfattande utveckling i Grönklitt och översiktsplanens rekommendationer stämmer inte helt med den utveckling som idag är aktuell, exempelvis finns inte rovdjursparken kvar och istället utreds möjligheten till att bebygga området med bostäder, genom ett planprogramsarbete.

4.6 Slutsatser

Kommunens *Vision 2050* och översiktsplanens vision har bedömts stämma bra överens, vilket är en viktig grund för översiktsplanearbetet. På det stora hela upplevs kommunen arbeta mot att uppfylla översiktsplanens vision och strategier även om det i vissa frågor finns mer arbete att göra, t.ex. vad gäller bättre nyttjande av Inlandsbanan, öppnande av bana mellan Orsa och Bollnäs och cykelväg mellan Mora och Orsa.

Länsstyrelsen driver ett arbete med en regional analys för vindkraft som ska bli ett planeringsunderlag som ska visa på vilka områden som bedöms ha förutsättningar för utbyggnad av vindkraft utifrån statliga och regionala intressen. Arbetet drivs i nära samverkan med Försvarsmakten. Dessa områden är därefter möjliga för kommunerna att pröva i en kommunal vindbruksplanering. Sammantaget bedöms de generella rekommendationerna i vindbruksplanen vara aktuella men att de utpekade områdena kanske är mindre aktuella. Möjligheten till vindbruk i kommunen kommer till stor del att avgöras av folkomröstningen den 9 juni 2024, vilket är efter det sammanträde då Kommunfullmäktige ska anta planeringsstrategin.

Det verkar dock som att det finns en begränsad kännedom om översiktsplanen och alla använder den inte. Detta kan vara en fråga att arbeta vidare med, då översiktsplanen är ett grundläggande styrdokument i den fysiska planeringen och ska redovisa hur kommen avser utveckla mark- och vattenanvändningen. Ett ganska enkelt sätt att sprida kännedom om översiktsplanen hade varit att föra in relevanta aspekter i kartbutiken (kommunens kartvisningstjänst).

5 KOMMUNENS FORTSATTA ARBETE MED ÖVERSIKTSPLANERING

Planeringsstrategin ska redovisa kommunens ställningstaganden om den fortsatta översiktsplaneringen. Strategin redovisar i detta avsnitt de behov som bedöms finnas av arbeten relaterade till den översiktliga planeringen. Vid behov kan planeringsstrategin ändras och de ställningstaganden som gjorts om den fortsatta översiktsplaneringen, ses över.

5.1 Modell för uppföljning av översiktsplaneringen

I arbetet med planeringsstrategin har översiktsplanens mål och strategier följts upp. Inför arbetet med nästa planeringsstrategi skulle det vara arbetsbesparande om metoden för uppföljningen kunde dokumenteras i en checklista. Planenheten föreslås göra detta hösten 2024. Översiktsplanen föreslås följas upp vart fjärde år i samband med planeringsstrategiarbetet. För att kunna göra en uppföljning behöver planenheten få kännedom om de förändringar som föreslås och beslutas vad gäller riksintressen och en intern rutin behöver hittas.

5.2 Utveckling av planprioriteringen

Enkäten som gick ut till kommunens verksamheter inför arbetet med planeringsstrategin visade att många, men inte alla, som arbetar med utveckling av den bebyggda miljön känner till och använder översiktsplanedokumenten.

Översiktsplanen ett av de viktigaste styrdokumenten i en kommun och är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändningen samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska ge förutsättningarna för arbetet med andra strategiska planer, som Vattentjänstplanen, Bostadsförsörjningsplanen med mera och den behöver därför vara välkänd och implementerad i många av kommunens verksamheter.

Idag finns många olika tankar kring utvecklingen av kommunen och beslut behöver gå i samma riktning och alla behöver de på både kort och lång sikt verka mot att uppfylla *Vision 2050* och även den översiktliga planeringens vision.

För att bättre förklara översiktsplaneringens roll i förhållande till annan planering som förekommer i kommunen kan begreppet planeringshierarki användas. Figuren nedan är framtagen efter inspiration från andra kommuner men anpassad till Orsas organisation. Det vore bra om modellen kunde användas mer inom kommunorganisationen för att få en smidig planering av mark- och vattenanvändningen och större förutsägbarhet, både inom organisationen och mot medborgare, statliga myndigheter och grannkommuner. Exempelvis skulle det kunna handla om att den föreslagna utbyggnaden av gång-och vägnätet i en cykelplan, stämmer överens med planerad utbyggnad av bostadsområden.

5.2.1 Förslag att planprioriteringen kompletteras med genomförandeaspekter

Kommunfullmäktige beslutar årligen om en planprioritering, där de kommande årens arbete kring detaljplanering, översiktsplanering, planeringsunderlag med mera, listas och prioriteras. Översiktsplanen har en lång planeringshorisont och de olika avvägningar som krävs i samband med beslut om utbyggnad är många och ofta

komplexa. För att underlätta och möjliggöra en effektiv och väl sammanhållen samhällsbyggnadsprocess, på både kort och lite längre sikt, kan planprioriteringen kompletteras med en bilaga angående genomförandet av planeringen.

Ett sådant arbete skulle kunna ge en tydlighet i strategiska avvägningar, prioriteringar och beslut.

Det finns många utvecklingsområden för bostäder utpekade i översiktsplanen utan någon inbördes ordning för utbyggnad. En utvecklad planprioritering skulle kunna samordna utvecklingen av bostäder, förskolor och infrastruktur som VA, vägar och gång- och cykelvägar, men även kunna inkludera kommunens lokalförsörjning och Orsabostäders tankar om utveckling.

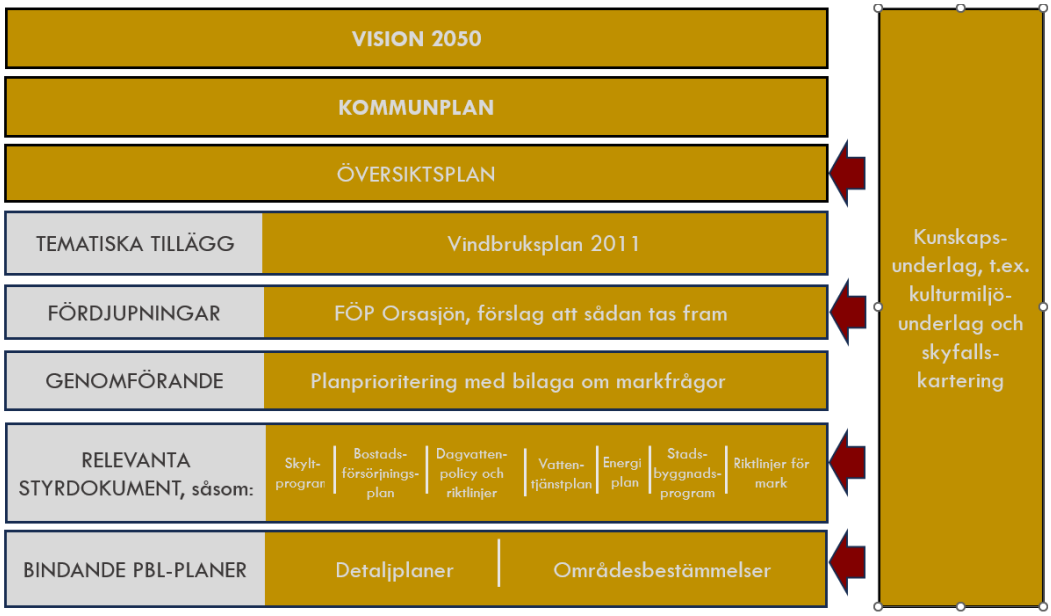

Bild över planeringshierarkin där översiktsplanen har en övergripande roll och fungerar som målbild för kommunens fysiska planering.

5.3 Fördjupad översiktsplan för Orsasjön

Mora och Orsa tätorter men även de mindre orterna Vattnäs, Våmhus, Bonäs och den utsträckta bebyggelsen i södra Orsa ligger vackert belägna runt Orsasjön. Det är tätt mellan byarna och många pendlar mellan kommunerna. Det är attraktivt att bosätta sig i de här lägena och det är planarbeten på gång för bostäder i Löva strand och Noret norra men även verksamheter norr om Heden. Samtidigt finns riksintressen för kulturmiljövård i Bonäs och längs Orsasjöns strand, från södra Vattnäs och till Trunna. De tilltalande kulturmiljöerna är antagligen en bidragande orsak till att många väljer att bosätta sig här och en kvalitet som behöver få möjlighet att utvecklas på ett bra sätt framöver.

För att få en fortsatt bra utveckling av områdena runt Orsasjön, som gynnar båda kommunerna, kan en fördjupad översiktsplan arbetas fram över kommungränsen. I ett sådant arbete kan en gemensam strategi för utbyggnad av vatten- och avlopp, gång- och cykelvägar och användning av Inlandsbanan tas fram. Det kan även säkerställas att den planering av bostäder som sker i båda kommunerna kan komplettera varandra på ett bra sätt.

Om kommunerna gemensamt kan presentera en framtidsbild av områdena kring Orsasjön förenklas arbetet gentemot exempelvis statliga verk och ledningsägare och det blir en tydligare bild för enskilda och företagare hur kommunerna tänker sig utveckla områdena.

Det finns idag, som länsstyrelsen påpekar, flertalet markavvattningsföretag i södra Orsa. Inom ramen för den fördjupade översiktsplanen kan undersökas om den tänkta utvecklingen påverkar markavvattningsföretagen och i så fall hur det kan hanteras.

När nya bebyggelseområden planeras ska många frågor lösas, exempelvis hur trafiken till området ska ske. I kommunen är många vägar enskilda och hur rätten till väg till ett nytt område ska se ut, kan bli en fråga att utreda för en fördjupad översiktsplan. Fastighetsgränsernas kvalitet kan variera inom kommunen, vilket behöver uppmärksammas i både planering och byggande.

Rapporten från Kairos Future konstaterade att ett spår på vägen till framgång för Orsa var att kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer så att personer kan bo i Orsa men jobba i Mora eller ännu längre bort. De kompetenser man ser behov av framöver vill ha det lugnt och barnvänligt och nära till naturen men behöver samtidigt kunna ta sig till jobbet på ett smidigt sätt. Dessa slutsatser talar för att kommunen ska arbeta med en fördjupad översiktsplan för Orsasjön med en utveckling av tilltalande boendemiljöer där det är lätt att ta sig, med rälsbuss, bil eller cykel till arbetet.

Arbetet med en fördjupad översiktsplan för Orsasjön behöver inledas med att en arbetsmodell och organisation hittas över kommungränserna.

5.4 Kulturmiljöunderlag

Ett kulturmiljöunderlag ska vara ett verktyg för hur kommunen och fastighetsägare kan använda, utveckla och tillvarata kulturbygderna för att skapa en attraktiv kommun och livsmiljö. Det behöver inte bli en "våt filt" över utvecklingen i kommunen.

5.4.1 Kulturmiljöer kan vara attraktiva boendemiljöer

Kairos-studien från 2019 visade på vikten av att Orsa kan erbjuda attraktiva boendemiljöer som kan locka nya invånare. En rik och stimulerande kulturmiljö och ett rikt kulturutbud är viktiga konkurrensmedel i fråga om en regions attraktivitet, både vid valet av lokaliseringsort för näringslivets investeringar och enskilda personers val av bosättningsort.

5.4.2 Många av Dalarnas besöksmål är kulturmiljöer

Dalarnas unika natur- och kulturlandskap med sina välbevarade och småskaliga tätorter, byar och fäbodar är också en viktig ekonomisk resurs inom besöksnäringen, exempelvis i Fryksås. En välbevarad fäbodmiljö är antagligen ganska attraktiv för en fikapaus, övernattning eller restaurangbesök. Genom att ta reda på vari värdena består på förhand kan utvecklingen göras så att platsens värden på sikt ökar, istället för att riskera att urholkas.

5.4.3 För att kunna ta bra beslut krävs kunskap

I plan- och bygglagens andra kapitel anges bland annat att man ska ta hänsyn till stads- och landskapsbilden och platsens natur- och kulturvärden. Ett bebyggelseområdes särskilda historiska, kulturhistoriska miljömässiga och konstnärliga värden ska skyddas. Befintliga karaktärsdrag ska respekteras och tas tillvara. Ytterligare krav på byggnader, tomter och allmänna platser finns i plan- och bygglagens åttonde kapitel. Där finns bland annat ett förbud mot att förvanska särskilt värdefulla byggnader. Ändringar av byggnader ska alltid göras varsamt och deras värden och kvaliteter ska tas till vara.

I olika planerings- och beslutssituationer ställs det enligt flera regelverk krav på att kulturvärdena ska ha tydliggjorts. För att ha en god beredskap när ett ärende kommer in är det bra om man har skaffat sig kännedom om kulturvärdena i förväg.

Enligt plan- och bygglagens (2010:900) 8 kap 17 § ska ändringar på byggnader göras varsamt så att bland annat dess kulturhistoriska värden inte förvanskas. Detta gäller oavsett om det som görs omfattas av bygglovsplikt eller inte. Men för att kunna göra varsamma förändringar på byggnader måste dessa värden vara kända, vilket ett kulturmiljöunderlag kan uppmärksamma fastighetsägare på, genom att inspirera till att renovera, bygga om och till på rätt sätt.

5.4.4 Ett kulturmiljöunderlag behöver vara fritt från avvägningar

Ett kulturmiljöunderlag kan innehålla beskrivningar av de kulturhistoriska värden som finns hos en byggnad eller en plats men utan att dessa vägts mot andra intressen. När kommunen fattar beslut i detaljplaner och bygglov ska en avvägning göras mellan olika allmänna intressen (exempelvis kulturvärden eller naturvärden) och enskilda intressen (såsom behovet av en större bostad eller en grannes önskan om utsikt). Det här beskriv i plan- och bygglagens (2010:900) andra kapitel. Genom att i förväg ta reda på vilka områden och byggnader som har särskilda värden och vad det är som gör området eller byggnaden värdefull, förenklas kulturmiljöfrågan i den dagliga handläggningen,

men beslutet om vad som är lämpligt att göra på en viss byggnad eller i ett visst område sker i det enskilda plan- eller bygglovsärendet.

Planenheten föreslås få i uppdrag att under år 2024 undersöka förutsättningarna för att ta fram ett kulturmiljöunderlag. Områden av riksintresse för kulturmiljövården, på bebyggelsemässiga grunder, skulle kunna prioriteras om ett sådant arbete blir aktuellt.

5.5 Energiplanering

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska alla kommuner ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen saknar idag en energiplan. En sådan plan skulle kunna beakta vindbruk, solel och även kommunens behov av elförsörjning. Förutsättningarna för att ta fram en sådan plan kan undersökas under åren 2024 - 2025.

5.6 Kartläggning av jordbruksmarkens värden

All brukningsvärd jordbruksmark är skyddad enligt miljöbalken, exploatering på jordbruksmark får endast ske för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse, och endast om det kan visas att behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

För att kunna göra bedömningar och avvägningar i enlighet med lagstiftningens intentioner, i kommunens planerings- och myndighetsarbete, hade det varit fördelaktigt med ett kunskapsunderlag avseende jordbruksmark.

Ett underlag kan ge ökad kunskap om och bättre hantering av jordbruksmarkens värden och betydelsen av en aktiv livsmedelsproduktion i relation till utveckling av bebyggelsen. Målet är att underlaget ska ge konkret stöd i ställningstaganden kring hur jordbruksmarken används på bästa sätt för att långsiktigt utveckla kommunen. Förutsättningarna för att ta fram ett sådant material kan undersökas under åren 2024–2025.

5.7 Slutsatser

Sammanfattningsvis bedöms det finnas behov av ett antal arbeten med beröring på den översiktliga planeringen de kommande åren. I många fall behöver förutsättningarna i form av resurser och behov klarläggas närmare innan ett eventuellt genomförande av planeringsarbetet och i flera fall krävs beslut i egentlig ordning och arbetena behöver inarbetas i planprioriteringen.

- Modell för uppföljning av översiktsplanen
- Utveckling av planprioriteringen
- Tydligare redovisning av översiktsplanen i kartbutiken (kommunens kartvisningstjänst)
- Fördjupad översiktsplan för områdena kring Orsasjön
- Kulturmiljöunderlag, undersöka förutsättningar för att ta fram ett underlag
- Energiplanering, undersöka förutsättningar för att ta fram ett underlag
- Kartläggning av jordbruksmarkens värden, undersöka förutsättningar för att ta fram ett underlag

6 ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET I FÖRHÅLLANDE TILL KRAVEN I PBL

I planeringsstrategin ska kommunen bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen 3 kap 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommentar: Orsas översiktsplan redovisar grunddragen i mark- och vattenanvändningen för hela kommunen. Grunddragen framgår i en karta. Planen redovisar hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

4 § (andra stycket 1 och 2) Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,

2. gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas

Kommentar: I översiktsplanen framgår det överlag tydligt hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses samt hur miljökvalitetsnormer ska följas. Översiktsplanen tar inte ställning till vindbruk utan hänvisar enbart till vindbruksplanen från 2011. Efter att vindbruksplanen gjordes har riksintresseområden för vindbruk förändrats och riksintressen för totalförsvaret tillkommit. Översiktsplanen gör ingen ny avvägning baserad på de nya förutsättningarna, vilket är ett arbete som behöver göras när översiktsplanen revideras.

Länsstyrelsen menar i sitt granskningsyttrande att det saknas konkreta ställningstaganden för miljökvalitetsnormerna (MKN) för vatten. MKN för vatten kan behöva hanteras djupare i en kommande översiktsplan.

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,

2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,

3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,

4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,

5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och

6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Kommentar: I Orsa kommuns översiktsplan framgår kommunens syn på punkt 1, 2, 3, 4 och 6. Nya förutsättningar, så som nytt bostadsförsörjningsprogram, nya nationella och regionala mål, planer och program samt nya underlag om klimatrelaterade risker kommer behöva hanteras i en kommande revideringen av översiktsplanen. Dalarna har ingen regionplan.

Sammanfattande bedömning

Översiktsplanen bedöms aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen, enligt ovan. Nya förutsättningar, såsom nya riksintressen eller nationella mål i olika frågor, behöver hanteras i kommande översiktsplanering.

Vision Orsa 2050

I Orsa skapar vi med människor, inte för.

I Orsa får du vara den du är och bli den du vill.

I Orsa har alla människor plats att växa. Personlig utveckling och ny kunskap har en given plats i vårt samhälle där vi tillsammans hjälps åt att bygga bildning. Här tar vi till oss utbildningar från hela världen och här finns skolan mitt i byn. Här finns barns och ungas perspektiv med i allt vi gör. I Orsa skapar vi mötesplatser där vi utvecklar innovationer och tar idéer till handling. Vi tar vara på de kvaliteter vi har och lär nytt tillsammans. Här är vi nyfikna, har glimten i ögat och har modet att testa nya vägar. Här skapar vi vår framtid.

Vi agerar i en värld av ständig förändring. Vi knyter relationer och utvecklas med vår omvärld och tar in de regionala och globala perspektiven. Vår närhet och kreativitet gör att vi är en av de bästa platserna för samarbeten som skapar värde. Här är alla viktiga i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle där vi vill leva, gammal som ung.

I Orsa finns gemenskap, mod och skaparkraft.

I Orsa finns livskvalitet.

Att bo i Orsa är att leva.

I Orsa är naturen alltid tillgänglig och synlig. Här finns ett unikt centrum för upplevelser utomhus och här finns den orörda vildmarken och tystnaden. Orsa är en plats som vi är stolta över. Vi tar hand om varandra, vår miljö och vår natur och här behöver ingen vara ensam. Vi har ett liv i balans och det är tryggt att leva just här.

Vi har en fot i historien och en i framtiden. Här finns en kulturbygd med en särskild känsla och anda. Här finns hus som berättar vår historia och nya hållbara boenden som sticker ut. Orsa är en mittpunkt för musik och kultur och här finns en framtidstro där vi bevarar och skapar nytt med stolthet och glädje.

I Orsa har vi tid och kraft att leva.

I Orsa gör vi saker möjliga.

I Orsa möter du det enkla.

I Orsa finns en naturlig närhet och ständiga samtal mellan invånare, besökare, föreningar och företagare. Här finns en välkomnande öppenhet som lägger grunden för allt vi gör. Vi kommunicerar i alla riktningar och här finns Sveriges bästa invånardialog.

I Orsa gör vi saker tillsammans och på ett enkelt sätt. Här är det lätt att skapa, mötas, förnya och förvalta. Genom vår öppenhet är vi trovärdiga och har ett klimat där alla strävar efter bra lösningar för dem vi finns till för. Här både vill och hinner vi mer.

Vi och vår skog och mark, våra byar och centrum bjuder in till nya möjligheter. Här finns företagare och entreprenörer som erbjuder tjänster och produkter både lokalt och globalt. Här möter digitala lösningar både unika affärer och personlig service, vilket för många är ett resmål i sig. Här är det helt enkelt lätt att uppleva kvalitet.

I Orsa gör vi det möjligt.

ORSA KOMMUN

§ 53

KS 2023/74

Framtagande av planeringsstrategi

Beslut

Kommunfullmäktige antar Planeringsstrategi Orsa kommun 2024.

Sammanfattning av ärendet

Planeringsstrategi är ett verktyg för kontinuerlig översiktsplanering och ett krav i plan- och bygglagen sedan 2020. Planeringsstrategin kommer framöver ha en tydlig och strategisk roll i den kontinuerliga översiktsplaneringen. Den pekar ut prioriterade behov av fortsatt översiktsplanering under mandatperioden och ligger till grund för beslut i kommunstyrelsen om uppdrag om fortsatt översiktsplanering.

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi under den här tiden anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

Inför kommunernas arbete med planeringsstrategi ska länsstyrelsen lämna ett underlag med statliga och mellankommunala intressen av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Många av frågorna som finns i länsstyrelsens underlag behöver hanteras i ett eventuellt kommande översiktsplanearbete.

Kommunens *Vision 2050* och översiktsplanens vision har bedömts stämma bra överens, vilket är en viktig grund för fortsatt planering. På det stora hela upplevs kommunen arbeta mot att uppfylla översiktsplanens vision och strategier, exempelvis genom att bostäder planeras sjönära och med utsikt. I vissa frågor finns mer arbete att göra, exempelvis vad gäller bättre nyttjande av Inlandsbanan, öppnande av järnväg mellan Orsa och Bollnäs och cykelförbindelse mellan Mora och Orsa.

Det verkar dock som att det finns en begränsad kännedom om översiktsplanen och alla använder den inte. Detta kan vara en fråga att arbeta vidare med, då översiktsplanen är ett grundläggande styrdokument i den fysiska planeringen och ska redovisa hur kommen avser utveckla mark- och vattenanvändningen. Ett ganska enkelt sätt att sprida kännedom om översiktsplanen hade varit att föra in relevanta aspekter i kartbutiken (kommunens kartvisningstjänst).

Viktiga översiktsplanefrågor att arbeta med framöver bedöms vara att arbeta mer genomförandeinriktat med planeringen, ta fram en kartläggning av jordbruksmark och framför allt att göra en fördjupad översiktsplan för områdena runt Orsasjön.

Sammantaget bedöms översiktsplanen vara aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen 3 kap 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

Vision Orsa 2050 har lagts till under punkt 4.3.3 - Kommunala styrdokument som tillkommit efter översiktsplanens antagande

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Planeringsstrategi – antagande, 2024-04-11
Planeringsstrategi Orsa kommun 2024, 2024-04-11
Länsstyrelsens underlag inför planeringsstrategi, 2024-03-05
Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-05-13

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår:
Kommunfullmäktige antar Planeringsstrategi Orsa kommun 2024

Yrkanden

Mikael Thalin (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Skickas till

Planenheten, miljö- och byggnadsförvaltningen Mora Orsa
Verksamhetsområde samhälle

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Ann-Marie Fröjd
Datum: 2024-06-03 12:43
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
958D0D9E2625BD01B3D84EC5ED0E68836F4F5D116B3FFE0E0E4F2D9B1E00B4CF

Namn: Anders Rosell
Datum: 2024-06-03 09:30
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
958D0D9E2625BD01B3D84EC5ED0E68836F4F5D116B3FFE0E0E4F2D9B1E00B4CF

Namn: Joakim Larsson
Datum: 2024-06-03 12:35
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
958D0D9E2625BD01B3D84EC5ED0E68836F4F5D116B3FFE0E0E4F2D9B1E00B4CF

Namn: Marit Snitt
Datum: 2024-06-03 09:28
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
958D0D9E2625BD01B3D84EC5ED0E68836F4F5D116B3FFE0E0E4F2D9B1E00B4CF